gemeente Nieuwkoop MO Sociaal Domein

Aan de leden van de gemeenteraad

datum	25 november 2025
uw brief/kenmerk	
zaaknummer	592818
behandeld door	[redacted]
betreft	Invoering Participatiewet in Balans
bijlage(n)	2

Beste leden van de raad,

Doormiddel van deze brief informeren wij u over de wijzigingen en de inwerkingtreding van de Participatiewet in Balans

Op 1 januari 2026 treedt de Participatiewet in Balans gefaseerd inwerking. Het doel is om de Participatiewet beter te laten aansluiten op de mogelijkheden en omstandigheden van de mensen voor wie deze bedoeld is. Dit wordt nagestreefd door de mens meer centraal te stellen en uit te gaan van vertrouwen. Ook wordt er meer ruimte gecreëerd voor de uitvoerend professional. Dit moet leiden tot een beter uitvoerbare wet, waarbij meer rekening wordt gehouden met de menselijke maat en meer uitgegaan wordt van vertrouwen in bijstandsgerechtigden. De Participatiewet in Balans bestaat uit drie sporen.

Spoor 1
Dit spoor bevat 23 wijzigingen die op korte termijn de regels en ondersteuning vanuit de Participatiewet beter laten aansluiten op de mogelijkheden en omstandigheden van de mensen voor wie ze bedoeld zijn. Spoor 1 wordt gefaseerd ingevoerd en kent drie fasen.

Fase 1
De wijzigingen uit fase 1 treden per 1 januari 2026 inwerking.

Fase 2
De wijzigingen in fase 2 zijn nog niet wettelijk van kracht op 1 januari 2026 maar gemeenten mogen hier wel op voorsorteren.
Dit betekent dat gemeenten de mogelijkheid hebben om vooruit te lopen op deze wijzigingen en/of de nodige voorbereidingen kunnen treffen. De wijzigingen uit fase 2 treden inwerking per 1 januari 2027.
Binnen de Rijnsteek gemeenten wordt 2026 gebruikt om voorbereidingen te treffen voor invoering in 2027.

Fase 3

Gemeente Nieuwkoop
Bezoekadres
Klant Contact Centrum
Teylersplein 1
2441 LE Nieuwveen

Postadres
Postbus 1, 2460 AA Ter Aar

Telefoon
14 0172
(geen netnummer nodig)

info@nieuwkoop.nl
www.nieuwkoop.nl

Wettelijke publicaties staan op overheid.nl. Abonneer via www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt.
Volg ons op Facebook, Instagram, X en LinkedIn.

De wijzigingen in fase 3 treden inwerking vanaf 1 januari 2027. Gemeenten kunnen niet vooruitlopen op deze wijzigingen. Dit zijn onder meer de wijzigingen waarvoor ICT-aanpassingen nodig zijn of die zorgvuldig moeten worden voorbereid door gemeenten.

In bijlage I vindt u een overzicht van de 23 wijzigingen en de inwerkingtreding van de wijzigingen uit het eerste spoor. In bijlage II zijn wijzigingen uit fase 1 verder uitgewerkt.

Gevolgen voor de verordening Sociaal Domein per 01-01-2026 (fase 1).
Uit bijlage II kunnen we de conclusie trekken dat de wijzigingen uit fase 1 voor 2026 geen invloed hebben op de verordening.

Gevolgen nadere regels Sociaal Domein per 01-01-2026 (fase 1)
Zoals uit bijlage II op te maken valt, geven de wijzigingen uit fase 1 beperkte beleidsruimte. Op een aantal onderdelen wordt in de praktijk al conform de nieuwe wetgeving gewerkt. Bij de zoektijd voor jongeren wordt bijvoorbeeld al jaren maatwerk toegepast.

In opdracht van de VNG wordt op dit moment gewerkt aan modelbeleidsregels voor de uitwerking van de bevoegdheden die op grond van de Participatiewet in balans per 1 januari 2026 aan gemeenten zijn toevertrouwd
De modelbeleidsregels worden ontwikkeld in breed overleg met VNG, Stimulansz, Divosa en Pels Rijcken en vastgesteld door de Commissie Gemeenterecht van de VNG.
Gemeenten zijn verzocht hierop te wachten. De publicatie wordt verwacht in de week voor kerst 2025. Zodra deze beschikbaar zijn zullen we, waar nodig, onze nadere regels hierop aanpassen.
Verschillende wijzigingen uit fase 1 zijn uitvoeringstechnisch of vragen om individueel maatwerk en zijn dus niet in beleidsregels vast te leggen.

Wijzigingen in de Nadere regels Sociaal Domein zullen in het 1e kwartaal van 2026 worden voorgelegd aan het college en met terugwerkende kracht inwerkingtreden.

In het eerste kwartaal van 2026 zullen wij u middels een raadsinformatiebrief uitvoerig informeren over hoe we de beleidsruimte per maatregel benutten en welke afwegingen daaraan ten grondslag liggen.

Het gaat daarbij om de volgende bevoegdheden (van het college):

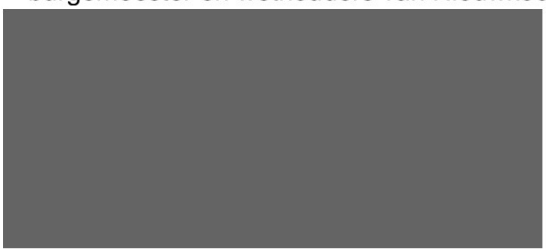
1. Bevoegdheid om bepaalde giften in individuele gevallen vrij te laten;
2. Het behandelen van bijstandsaanvragen van jongeren voor afloop van de zoektermijn;
3. Het kunnen volgen van de vereenvoudigde aanvraagprocedure, (verkorte aanvraag binnen 12 maanden);
4. Het verlenen van bijstand met terugwerkende kracht.
5. Ruimte voor mantelzorg.

Spoor 2
Heeft betrekking op de meer fundamentele veranderingen aan de wet die op langere termijn gerealiseerd moeten worden, volgt later. Specifieke data voor de invoering van spoor 2 zijn nog niet vastgesteld.

Spoor 3
Dit laatste spoor bevat maatregelen die betrekking hebben op het versterken van de vakkundigheid binnen de uitvoering van de Participatiewet. Specifieke data voor de invoering van spoor 3 zijn nog niet vastgesteld.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Nicolette Caspers
Gemeentesecretaris

Robbert-Jan van Duijn
Burgemeester

U kunt de voortgang van uw zaak volgen op MijnNieuwkoop.
www.nieuwkoop.nl/mijnnieuwkoop